

[Heideggerovo pojetí pravdy a logu]

88-201

Heidegger v úvodu k přednáškám v zimním semestru 1925–26 v Marburku (4387, s. 7) prohlašuje, že fundamentálním tématem vědy o LOGU je pravda ve zcela obecném smyslu, že se tážeme: co je pravda vůbec, dále: v čem spočívá její struktura a ustavení, dále: jaké jsou možnosti a formy pravdy, a posléze: v čem je založeno to, co vlastně označujeme jako pravdu? Těsně předtím čteme ještě větu: jen pokud je objasněno, co znamená pravda, jsme s to vlastně rozumět, co to je řeč (*Rede*), LOGOS. – Již z těchto formulací můžeme poměrně snadno a bezpečně rozpoznat určité před-sudky a určitá před-pojetí, jimiž se Heidegger ještě cítí vázán vzhledem k tradici (tj. k tradici metafyzického resp. tradičně předmětného myšlení, eventuálně které si už vůbec (nebo ještě vůbec) neuvědomuje. Především považuje za samozřejmé, že pravda je tématem vědy o LOGU, sice tématem fundamentálním, nicméně jedním z mnoha (nebo alespoň více). Teze, že porozumět pravdě nám umožní porozumět LOGU, je zřetelně dvojznačná, ale Heidegger jí rozumí tak, že předpokladem porozumění celku je porozumění částem. To je druhý předsudek a druhé předpojetí či přímo předpojatost. Nepochybně platí, že pro porozumění tomu, co to je LOGOS, potřebujeme pravdu, ale nikoliv porozumění pravdě vůbec, nýbrž pochopení pravdy o LOGU. Na druhé straně není možné žádné porozumění vůbec, tedy ani porozumění, „co“ to „je“ pravda, bez zabydlenosti v LOGU. Bez uspořádanosti proudu vědomí do podoby myšlenkových aktů, vztahujících se k určitému svému „předmětu“, tématu, není takové vztažení vůbec možné (a pokud snad ano, pak jen nahodile a nereprodukovatelně). Teprve LOGOS, řeč, jazyk nám dovoluje zformovat a upevnit proud vědomí tak, abychom jím něco „ovládli“ a tedy podnikali – tudíž i chápali.

10. II. 88